

Один звичайний день

Габріель Гарсія Маркес

ОДИН ЗВИЧАЙНИЙ ДЕНЬ

У понеділок ранок випав теплий і сухий, Дон Авреліо Есковар, недипломований дантист, завжди вставав рано. Він одкрив свій кабінет о шостій. Дістав з скляної шафки вставну щелепу в гіпсовій формі, виклав на стіл жменю інструментів і розсортював їх по порядку — від найбільшого до найменшого, як на виставці. На дантистові була смугаста сорочка без коміра, застебнута вгорі на позолочений гудзик; штани трималися на еластичних підтяжках. Дон Авреліо Есковар був міцний, худорлявий чоловік з незворушним виразом обличчя.

Розклавши інструменти, дантист підсунув бормашину до крісла і сів шліфувати вставну щелепу. Здавалось, він не думає про те, що робить, але працював упевнено, механічно натискаючи на педаль.

Після восьмої дантист перервав роботу, щоб глянути у вікно на небо, і побачив на даху сусіднього будинку двох курок, які грілися на сонечку. Дон Есковар знову поринув у роботу, але тепер його не залишала думка, що ще до обіду піде дощ. Ламкий голос одинадцятирічного сина вивів його із задуми.

Тату!

Чого тобі?

Алькальд питає, чи не вирвеш ти йому зуба?

Скажи, що мене нема.

Дантист саме шліфував золотий зуб. Поклав його на долоню, витяг руку і уважно роздивлявся, примруживши очі. З передпокою знову пролунав голос сина.

Він каже, що ти є, бо він тебе чує.

Дантист мовчки розглядав зуб. І тільки коли поклав його на стіл, сказав:

Тим краще.

Знов увімкнув бормашину. З картонної коробочки, де зберігалася незакінчена робота, витяг міст з кількох частин і заходився шліфувати золото.

Тату!

Чого там ще?

Він каже, що якщо ти не витягнеш йому зуба, то він вліпить у тебе кулю.

Вираз обличчя дантиста не змінився. Спокійно, не кваплячись, дон Есковар зняв ногу з педалі бормашини, відсунув її од крісла й витяг до кінця нижню шухляду столу. Там лежав револьвер.

Гаразд, — мовив він. — Скажи, хай іде стріляти.

Крутнувся на кріслі, щоб бачити двері, сперся рукою об

край шухляди. Алькальд з'явився на порозі. Ліва щока в нього була поголена, але друга — опухла й червона — не голилась, мабуть, днів із п'ять. Дантист побачив в очах алькальда біль, відчай безсонних ночей. Кінчиками пальців засунув шухляду, сказав

м'яко:

Сідайте.

Добрий день, — привітався алькальд.

Добрий, — відповів дантист.

Алькальд поклав голову на узголів'я крісла — наче полегшало. Вдихав запах ліків — теж наче допомагало. Поки кипіли інструменти, алькальд роздивлявся навколо. Кабінет був бідний: старий дерев'яний стілець, педальна бормашина і скляна шафка з слоїками. Проти стільця — вікно, заставлене ширмою на зріст людини. Почувши, що дантист наближається, алькальд вперся п'ятами в підставку, роззявив рота.

Дон Авреліо Есковар повернув його голову до світла. Оглянув хворий зуб, потім, обережно натискаючи пальцями, обмацав усю щелепу.

Доведеться рвати без анестезії, — сказав.

Чому?

Тому що у вас абсцес.

Алькальд глянув йому в очі.

Гаразд, — сказав, силувано посміхаючись. Дантист дивився холодно. Поставив на робочий столик маленький автоклав з інструментами, витяг їх з води холодним пінцетом, — спокійно, неквапливо. Потім носком черевика підсунув плювальницю і попрямував до умивальника — мити руки. Робив все це, не дивлячись на алькальда. Але алькальд не випускав його з поля зору.

Це був нижній зуб мудрості. Дантист розставив ноги, затис зуб гарячими щипцями. Алькальд вчепився в поруччя, щосили вперся ногами, відчув холод в крижах, але навіть не зітхнув. Дантист тільки повернув руку. Без злості, навіть з якоюсь гіркою ніжністю, сказав:

Зараз ви нам заплатите за двадцятьох убитих, поручику.

Алькальд відчув тріск кісток у щелепі, очі його наповнились слізьми. Але ні разу не зітхнув, аж поки не відчув, що зуб вже виходить. Потім крізь сльози побачив його. Зуб здався таким чужим, що алькальд не міг повірити, що ото він був причиною страшних мук протягом останніх п'яти ночей. Схилився над плювальницею, спітнілий, задиханий, розстебнув кітель, навпомацки шукаючи в кишені штанів хусточку. Лікар подав йому чисту ганчірочку.

Витріть сльози, — сказав.

Алькальд витер. Він тремтів. Поки дантист мив руки, алькальд дивився на дірку в стелі, на павутиння із залишками мертвих комах.

Підійшов дантист, витираючи руки. "Полежте. І полощіть рот солоною водою". Алькальд підвівся, похмуро козирнув і поплентався до дверей. Навіть не застебнув кітель.

Надішлете мені рахунок, — сказав.

Вам чи муніципалітету?

Алькальд навіть не озирнувся. Зачиняючи двері, кинув:

Один чорт.

З іспанської переклали

Женев'єва КОНЄВА та Лев ОЛЕВСЬКИЙ